



Datum
24 september 2024

Toelichting bij Besluit tot wijziging peilbesluit Watergraafsmeerpolder Opheffen peilvak Zeeburgia 1680-6

Kevin Wijtenburg

Voorwoord	5
1 Aanleiding besluit tot wijziging peilbesluit	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel besluit tot wijziging peilbesluit	7
2 Het gebied en ligging	8
3 Peilbesluit en drooglegging	9
3.1 Peilbesluit	9
3.2 Gewenste peilwijziging	9
3.3 Drooglegging	9
3.4 Onderbouwing	10
4 Waterhuishoudkundige maatregelen en gevolgen	11
4.1 Wijzigingen watersysteeminrichting	11
4.2 Gevolgen omgeving	12
4.3 Gevolgen waterkwaliteit	12
4.4 Gevolgen bodemdaling	13
4.5 Onderhoud en toekomstig beheer	13
5 Kaders voor de uitvoering van de maatregelen	14
5.1 Natuur	14
5.2 Relevant beleid en regelgeving van het waterschap	14
5.3 Duurzaamheid	14
6 Afstemming met de omgeving	15
6.1 Rechtsbescherming belanghebbenden	15
6.2 Belangenafweging	15
6.3 Procedure peilwijziging	15
6.4 Procedure VED (vergunningen eigen dienst)	15
Bijlage	17

Voorwoord

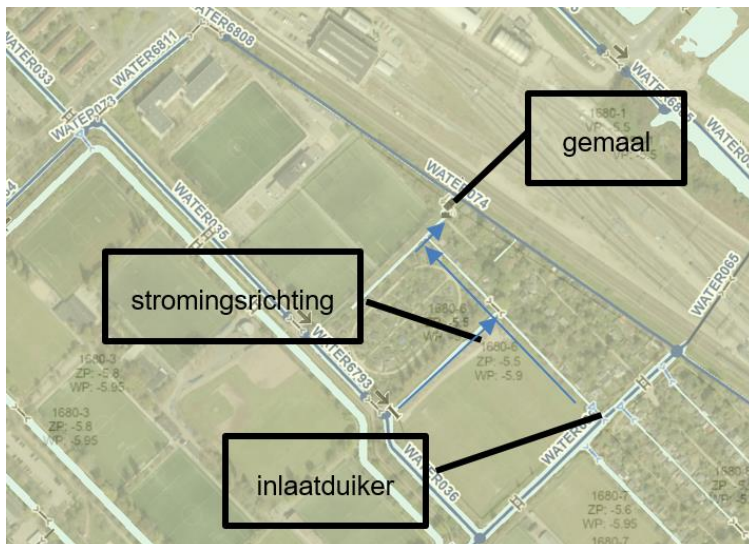
Dit document bevat de onderbouwing voor het besluit tot wijziging van het peilbesluit van de Watergraafsmeerpolder door het laten vervallen van peilvak Zeeburgia 96-6 (1680-6). Het peilbesluit van de Watergraafsmeerpolder is vastgesteld op 2 oktober 2008 (AB 08/041-17) en geconsolideerd in 2011 (BBV11.0540). Dit besluit tot wijziging zorgt ervoor dat het peil beter aansluit bij de functies van het gebied en er tevens minder beheerwerkzaamheden nodig zijn. Om het peilvak op te heffen is het nodig om diverse aanpassingen uit te voeren in de watergangen. Deze toelichting vormt tevens onderbouwing voor het aanvragen van een vergunning eigen dienst

1 Aanleiding besluit tot wijziging peilbesluit

1.1 Aanleiding

Ter hoogte van voetbalclub Zeeburgia is door middel van een ontheffing in 1996 een afwijkend peil ingesteld. In het peilbesluit van 2008 is dit peil als peilvak opgenomen en had dit peilvak Zeeburgia nummer 96-6. In het watergebiedsplan Bijlmerring 2011 is de nummering aangepast van 96-6 naar 1680-6. In de rest van dit document houden we de nieuwe nummering (1680-6) aan. Tevens is in het besluit gebruik gemaakt om de nummering voor de hele polder Watergraafsmeer aan te passen. Dit om onduidelijkheden te voorkomen.

Het zomerpeil van peilvak Zeeburgia is gelijk aan het vaste peil van de omliggende Watergraafsmeerpolder, namelijk NAP -5,50 m. Het winterpeil van Zeeburgia is 40 cm lager (NAP -5,90 m) dan het vaste peil van de Watergraafsmeerpolder. In afbeelding 1 is de locatie en de stromingsrichting van het peilvak te zien.



Afbeelding 1: peilvak en stromingsrichting 1680-6 Zeeburgia

Het verschil tussen het zomer- en winterpeil is relatief groot. Daarnaast is de aanvoer naar het gemaal niet optimaal in relatie tot de gemaalcapaciteit. In afvoersituaties slaat het gemaal vaak aan en uit. Voor een relatief klein gebied zijn er veel beheerwerkzaamheden, zoals het verwijderen van drijf- en kroosvuil en het bedienen van de inlaat in de zomer. Hierdoor is het niet mogelijk om het winterpeil van NAP -5,90 te handhaven en ligt het peil in de praktijk op ca. NAP -5,70 m. Volgens belanghebbenden is een winterpeil van NAP -5,90 m zelfs ongewenst in verband met schade aan oevers en de start van het groeiseizoen in het voorjaar. De Watergraafsmeerpolder wordt uitgemalen door twee grote poldergemalen. Het is eenvoudiger om via deze gemalen het peil op niveau te houden in plaats van met een apart gemaal in een apart peilvak.

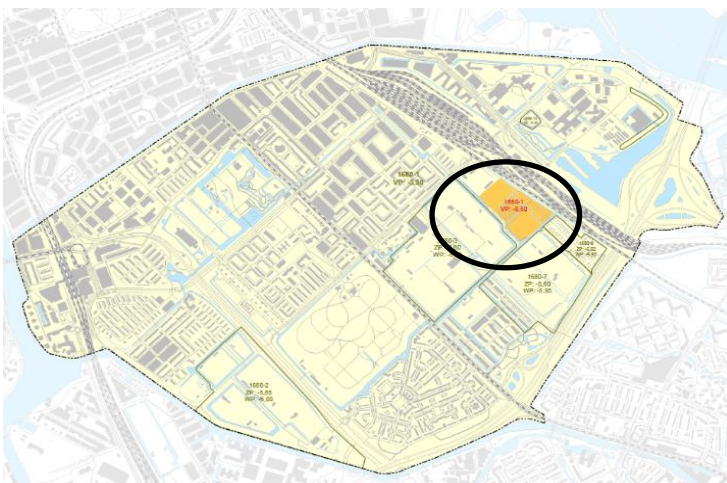
1.2 Doel besluit tot wijziging peilbesluit

Een besluit tot wijziging van het peilbesluit zorgt ervoor dat in het peilgebied een nieuwe situatie ontstaat die beter overeenkomt met de praktijk. In dit geval wordt peilgebied 1680-1 (Watergraafsmeerpolder) opnieuw vastgelegd, en vergroot, door het verwijderen van het inliggende peilgebied 1680-6 (Zeeburgia). Hierdoor sluit het beter aan bij de functies van het

gebied en leidt dit tot minder beheerwerkzaamheden. Het peilbesluit is daarmee weer geactualiseerd.

2 Het gebied en ligging

Het peilvak Zeeburgia bevindt zich in het noordoostelijke deel van de Watergraafsmeerpolder in Amsterdam. Dit is weergegeven in de afbeelding (2). De Watergraafsmeerpolder is ontstaan nadat het meer in 1629 is drooggelegd. Het is een van de diepste polders van Amsterdam en van het beheergebied van waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Het waterpeil van de polder, behoudens enkele afwijkende peilvakken, ligt op NAP -5,50 m. De bodemopbouw laat zien dat er een geringe deklaag aanwezig is op diverse lagen van klei en veen. Tussendoor is de wadzandlaag zichtbaar met het eerste watervoerende pakket (pleistoceen) vanaf NAP -11 m.



Afbeelding 2: peilvak Zeeburgia in de Watergraafsmeerpolder

In afbeelding 3 is te zien dat aan de noordzijde, oostzijde en zuidzijde het peilvak wordt begrensd door een watergang die deel uitmaakt van de Watergraafsmeerpolder. Aan de westzijde loopt de grens voor het gebouw langs van voetbalclub A.V.V. Zeeburgia. Alle watergangen die in het blauw gemarkeerde vlak liggen horen bij peilvak Zeeburgia. Het gebied is in gebruik als sportpark voor de velden van voetbalclub A.V.V. Zeeburgia (westzijde), maar ook voor de velden van voetbalclub Geuzen-Middenmeer (oostzijde). Tevens is het gebied in gebruik als volkstuinenpark. Het betreft maar een deel van het volkstuinenpark Nieuwe Levenskracht. Het overige deel van het tuinpark ligt buiten het peilvak.



Afbeelding 3: peilvak Zeeburgia

3 Peilbesluit en drooglegging

3.1 Peilbesluit

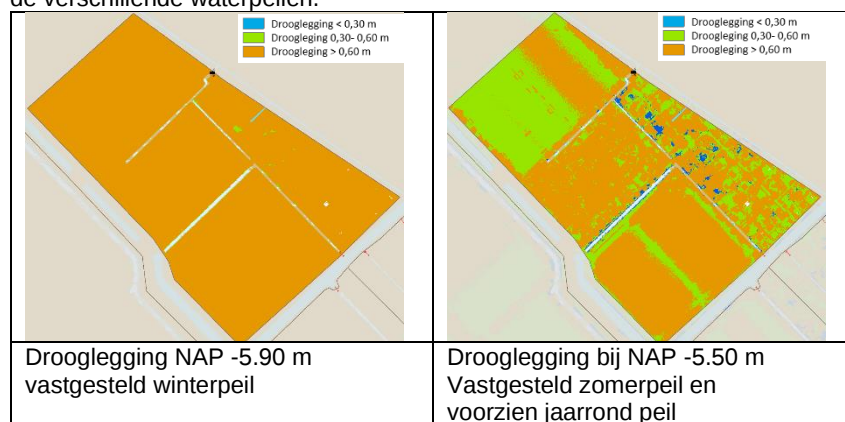
Rondom de voetbalclubs en volkstuinenpark Nieuwe Levenskracht is door middel van een ontheffing in 1996 een afwijkend peil ingesteld. In het peilbesluit van 2008 (AB 08/041-17) en in het watergebiedsplan Bijlmerring, vastgesteld op 24 november 2011, is deze peilafwijking opgenomen als peilvak in het peilbesluit. Dit peilvak '1680-6 Zeeburgia' heeft in de winter een ander niveau dan omliggend peil van de Watergraafsmeerpolder. Het zomerpeil van peilvak Zeeburgia is gelijk aan het vaste peil van de Watergraafsmeerpolder, namelijk NAP -5,50 m. Het winterpeil van Zeeburgia (NAP -5,90 m) is 40 cm lager dan het vaste peil van de Watergraafsmeerpolder

3.2 Gewenste peilwijziging

Het volledig opheffen van peilvak Zeeburgia is gewenst. Hierdoor zal jaarrond het waterpeil NAP -5,50 m bedragen. Dit zorgt naar verwachting voor een snellere en efficiëntere afvoer van water in het gebied dat tot het peilvak van Zeeburgia hoort. In de huidige situatie is het aanhouden van het winterpeil praktisch niet mogelijk.

3.3 Drooglegging

In de onderstaande figuren staat de een verdeling van de drooglegging in peilgebied 1680-6 bij de verschillende waterpeilen.



Afbeelding 4: drooglegging bij verschillende waterpeilen

Het verschil tussen vastgesteld winterpeil en zomerpeil is met 0,40 m erg fors. Bij het vastgestelde winterpeil (NAP -5,90 m) heeft het gebied een redelijk forse drooglegging. In vrijwel het gehele gebied is de drooglegging meer dan 0,60 m. Als continue het huidige zomerpeil van NAP -5,50 m wordt gehanteerd krijgt het sportveld in het noorden een drooglegging tussen de 0,30 en 0,60 m. De lager gelegen delen in het noordwesten (en slootkanten) krijgen een drooglegging van minder dan 0,30 m. Voor de zomer is dit passend, maar voor een wintersituatie mogelijk wat nat. Echter, het park is in de winter gesloten. De locaties met een drooglegging van 0,30 m zijn vooral de lager gelegen tuinen van een aantal tuinhuisjes.

3.4 Onderbouwing/overwegingen

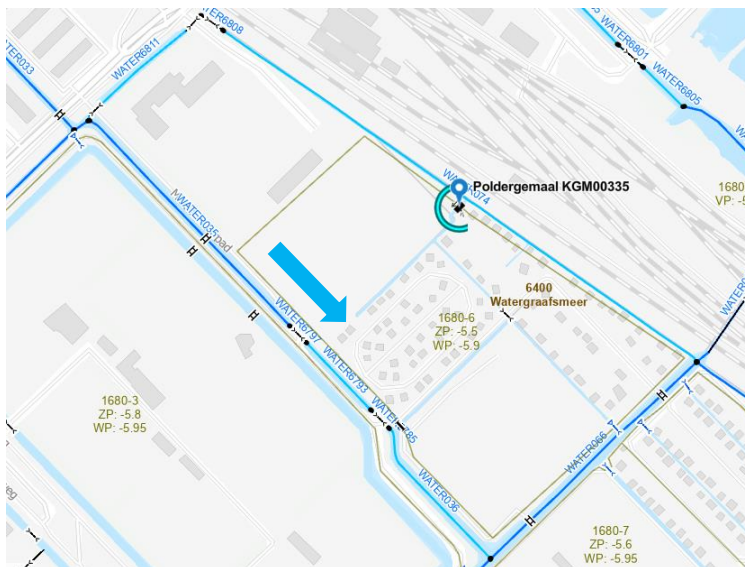
Het opheffen van het aparte peilvak leidt tot een aantal voordelen. Het water kan nu meerdere kanten wegstromen en dus niet alleen ter hoogte van het gemaal van het peilvak. Omdat de Watergraafsmeerpolder wordt uitgemalen door twee grote poldergemalen is het eenvoudiger om het waterpeil in dit gebied op niveau te houden. Hierdoor zal sneller het gewenste waterpeil bereikt worden. Het peilvak Zeeburgia heeft maar 2% intern oppervlaktewater. Door het peilvak op te heffen wordt ook het mogelijk verlagende effect teniet gedaan van het onttrekken van water voor beregening. De hoeveelheden vallen in het niet als je het vergelijkt met de hoeveelheden water in peilvak 1680-1. Tevens hoeft de belemmerende aanvoer richting het gemaal niet aangepakt te worden. Door het ontbreken van het gemaal wordt er ook op stroom en beheer- en onderhoudskosten bespaard. Volgens belanghebbenden is een winterpeil van NAP -5,90 zelfs ongewenst in verband met schade aan oevers en de start van het groeiseizoen in het voorjaar. Bovenstaande is in lijn met Nota Peilbeheer.

Het nadeel van het continue instellen van het zomerpeil van NAP -5,50 m is een geringere drooglegging. Voor de zomer is dit passend, maar voor een wintersituatie mogelijk wat nat. Aangezien het park in de winter is gesloten zal dit naar verwachting geen negatieve gevolgen hebben. Gelet op de bovenstaande onderbouwing valt de keuze op het opheffen van het peilvak 1680-6.

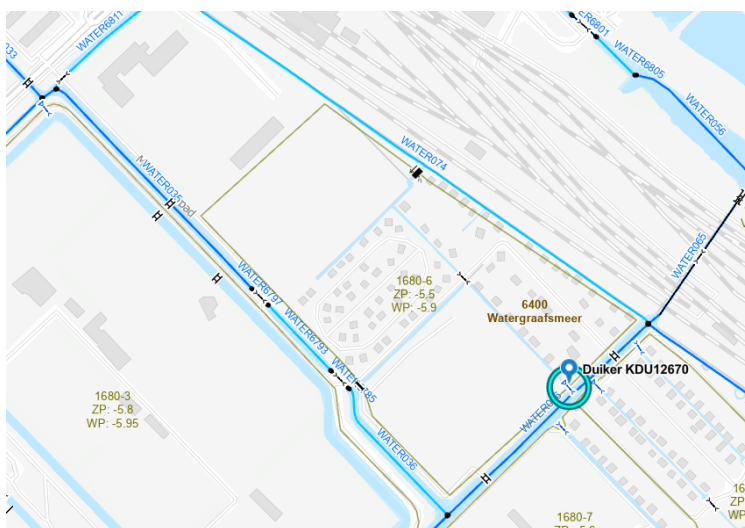
4 Waterhuishoudkundige maatregelen en gevolgen

4.1 Wijzigingen watersysteeminrichting

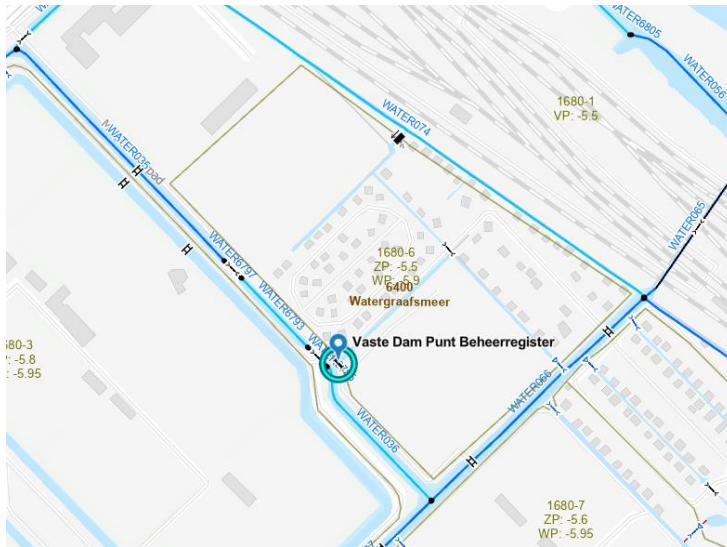
Om het peilvak op te heffen zullen de volgende wijzigingen in het watersysteem moeten plaatsvinden. Het poldergemaal met toebehoren (waterkerende scheiding) moet geheel worden verwijderd (afbeelding 5). Ook zal de inlaatduiker aan de oostzijde (afbeelding 6) komen te vervallen. Tevens is het nodig om de vaste dam (afbeelding 7) aan de zuidzijde te voorzien van een duiker Ø 400 mm. De overgebleven doodlopende watergang richting het zuidwesten (blauwe pijl) kan ook via een duiker worden verbonden met de omliggende watergangen. Omdat de hierboven eerder genoemde ontsluitingen voldoende zorgen voor de afwatering van het gebied, en omdat het aanbrengen van een duiker hier kostbaar is, zal deze watergang niet worden verbonden met omliggende watergangen.



Afbeelding 5: gemaal



Afbeelding 6: dam met inlaatduiker oostzijde



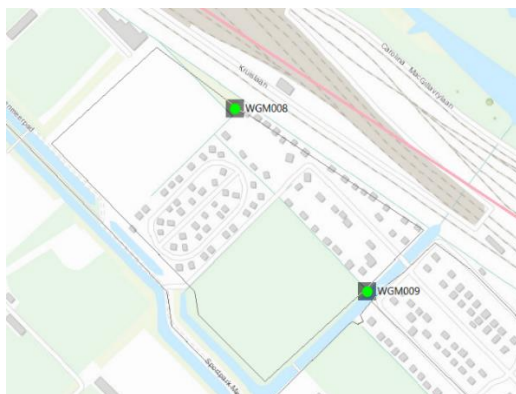
Afbeelding 7: vaste dam zuidzijde

4.2 Gevolgen omgeving

In en rondom het peilvak zijn verder geen objecten aanwezig zoals grote (transport) drinkwater- en afvalwaterleidingen. Het betreft alleen enkele huisaansluitingen. Het spoor aan de noordzijde is in zowel de oude als de nieuwe situatie gescheiden door een watergang. Het peil van deze watergang wijzigt niet, waardoor er geen gevolgen voor het spoor en het spoortalud zullen zijn. Ook is er geen waterkering aanwezig. De gevolgen voor de ontwateringsdiepte zijn al in paragraaf 5.4 beschreven. Het verhogen van het winterpeil zorgt er tevens voor dat beschoeiingen en andere oeverbeschermingen minder snel droog staan, waardoor de levensduur wordt verlengd.

4.3 Gevolgen waterkwaliteit

Het verbinden van peilvakken kan gevolgen hebben voor de waterkwaliteit in die peilvakken. Daardoor zou er mogelijk sprake zijn van extra uitspoeling en eutrofiering van de Watergraafsmeeppolder vanuit peilvak Zeeburgia. Om dat uit te sluiten is een kort monitoringsprogramma opgezet. Gedurende zes maanden, in de periode dat het winterpeil normaliter is ingesteld, is elke maand een monster genomen binnen het peilvak (WGM008) en vlak buiten het peilvak (WGM009). Deze zijn weergegeven in afbeelding 8.



Afbeelding 8: meetpunten monitoring

Uit de vergelijking komt naar voren dat er géén relevante verschillen zijn tussen de waterkwaliteit binnen Zeeburgia en die in de omgeving waar in de winter water vanuit Zeeburgia terecht kan komen. Er is daarmee vanuit de waterkwaliteit géén reden om in de winter het water van peilvak Zeeburgia niet met de omgeving te verbinden.

4.4 Gevolgen bodemdaling

Bodemdaling wordt sterk beïnvloed door de hoogte van de grondwaterstand en de grondslag. Lage grondwaterstanden leiden tot meer oxidatie van veen waardoor de bodem daalt. Hoe minder ontwateringsmiddelen van sloten, greppels of drainage hoe langer neerslag wordt vastgehouden en hoe hoger de grondwaterstand. Een belangrijke stuurknop is het oppervlaktewaterpeil.

In het geval van het peilvak Zeeburgia vindt er een verhoging plaats van het waterpeil in de winter. De ontwateringsdiepte neemt daardoor af. Alhoewel oxidatie voornamelijk een proces is dat plaatsvindt in de zomer zal dit naar verwachting ook geringe positieve gevolgen hebben voor eventueel tegengaan van bodemdalingen. Dit sluit aan bij het beleid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht dat er op gericht is om de bodemdaling te remmen.

4.5 Onderhoud en toekomstig beheer

Het verwijderen van het peilvak heeft positieve gevolgen voor het waterschap Amstel, Gooi en Vecht ten aanzien van het peilbeheer en het wegvallen van assets (inlaatduiker en gemaal). Dit is onder andere in paragraaf 5.4 3.4 al toegelicht. Het betreft hier secundaire watergangen die door de gerechtigden moeten worden onderhouden. De verwachting is dat door het verhogen van het winterpeil er minder vaak beschoeiingen en andere oeverbescherming droog staan, waardoor de levensduur wordt verlengd. De nieuwe aan te brengen duiker zal worden beheerd en onderhouden door de gerechtigde. In dit geval de gemeente Amsterdam.

5 Kaders voor de uitvoering van de maatregelen

5.1 Natuur

Dit document biedt ook de basis voor het aanvragen van een vergunning eigen dienst voor de uit te voeren activiteiten. Het betreft hier kleinschalige ingrepen. Deze kleinschalige ingrepen kunnen onder het ecologisch werkprotocol uitgevoerd worden. Er wordt niet tijdens het broedseizoen gewerkt.

5.2 Relevant beleid en regelgeving van het waterschap

De werkzaamheden vallen passen binnen de kaders van de Omgevingswet, Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Holland en Waterschapsverordening en Onderhoudskeur van AGV zelf. Naast de omgevingsvergunning van de gemeente is er ook een omgevingsvergunning 'eigen dienst' nodig voor het uitvoeren van de wateractiviteiten.

5.3 Duurzaamheid

AGV onderschrijft het "Klimaatakkoord Unie en Rijk 2010-2020" waarin de afspraak is opgenomen dat waterschappen de ambitie hebben om duurzaam in te kopen. Daarnaast is AGV groot voorstander van circulair inkopen en heeft daarom eind 2013 toestemming gegeven aan Waternet om de Green Deal Circulair Inkopen te ondertekenen. Tot slot heeft AGV het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen getekend (MVI, inmiddels ook wel MVOI genoemd voor 'opdrachtgeven en inkopen'), waarbij zij aangeeft onder meer aandacht te besteden aan duurzaamheid, circulair inkopen en duurzaam GWW.

Bij de realisatie houden we rekening met de levensduur van een object en passen we de te gebruiken materialen daarop aan. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk materialen te hergebruiken en te werken met lokale aannemers.

6 Afstemming met de omgeving

6.1 Rechtsbescherming belanghebbenden

Het algemeen bestuur van AGV is wettelijk bevoegd tot het nemen van besluiten over peilen, wijzigingen in de legger en wijzigingen in de beperkingengebieden¹ van de Waterschapsverordening. Het watergebiedsplan of een toelichting zoals deze, vormt de onderbouwing voor deze besluiten. Tegen het vaststellingsbesluit tot wijziging van het peilbesluit bestaat de mogelijkheid om beroep in te dienen bij de Rechtbank. Bij de bekendmaking van elk besluit wordt aangegeven of en zo ja welke rechtsbescherming er openstaat.

6.2 Belangenafweging

Het besluit tot wijziging van het peilbesluit leidt tot een verhoging van het waterpeil van 40 cm in de winterperiode voor peilgebied 1680-6. Onderstaande belanghebbenden zijn gehoord bij de voorgenomen peilverandering.

Voor het onderhoud aan de velden van de voetbalclubs Zeeburgia en GeuzenMiddenmeer is Cluster Sport en Bos van de gemeente Amsterdam de betreffende belanghebbende. Voor het volkstuinenpark is dat het bestuur van Tuinpark Nieuwe Levenskracht.

Op 23 maart 2023 om 12:00 uur is door Waternet telefonisch gesproken met de beheerder van Sport & Bos. Het voornemen om het peilvak te laten vervallen is door Waternet aan de beheerder uitgelegd. Hij staat achter ons voornemen en vond zelf al dat het water erg laag stond in de watergangen van het peilvak.

Op 18 april 2023 om 15:00 is het tuinpark bezocht door Waternet. Daar is gesproken met de voorzitter. Waternet heeft het voornemen nogmaals toegelicht en samen hebben wij over het park gelopen. Ook de voorzitter staat achter ons voornemen.

6.3 Procedure peilwijziging

Het traject tot peilwijziging betreft een openbare procedure volgens uniforme openbare voorbereidingsprocedure in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat belanghebbenden een zienswijze hebben kunnen indienen naar aanleiding van het ontwerp-wijziging peilbesluit.

6.4 Procedure VED (vergunningen eigen dienst)

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. Daarmee vallen *waterinrichtingsmaatregelen* onder de vergunningplichten, meldplichten of informatieplichten van de Waterschapsverordening. Het waterschap verleent zichzelf een omgevingsvergunning – de ‘vergunning eigen dienst’ – voor de vergunningplichtige maatregelen. AGV hanteert de *Richtlijnen vergunning eigen dienst*.

Deze toelichting beschrijft de waterinrichtingsmaatregelen op hoofdlijnen (‘functioneel ontwerp’) en onderbouwt de noodzaak voor de maatregelen. Na vaststelling hiervan volgt een nadere uitwerking van de vergunningplichtige maatregelen (detailtekeningen, materialen, exacte formaten e.d.). Op basis van de nadere uitwerking toetst AGV de maatregel aan de

Waterschapsverordening en verleent een vergunning eigen dienst voor de uitvoering van de maatregel.

- Voor werken van beperkte omvang zoals bedoeld in de Richtlijnen vergunning eigen dienst geldt de *reguliere procedure*. Dat betekent dat na vaststellen van de vergunningen er bezwaar en beroep mogelijk is.
- Bij toepassing van de *uitgebreide procedure* (bijvoorbeeld bij complexe maatregelen) is het mogelijk om een zienswijze in te dienen tegen de concept-vergunning, gevolgd door beroep tegen de vastgestelde vergunning.

Bijlage

Bijlage 1: peilgebieden in de toekomstige situatie

